

Årsrapport 2025

 Studentombudet

1. INNLEDNING

Studentombudet ved UiT Norges arktiske universitet fungerer som ombud for studenter ved Samisk høyskole (Sámi allaskuvla) i henhold til samarbeidsavtale med UiT om kjøp av studentombudstjenester. Dette samarbeidet gjør det mulig å gi studenter ved høyskolen tilgang til en uavhengig og konfidensiell tjeneste som skal bidra til at studentenes rettssikkerhet blir ivaretatt. Studentombudet rapporterer årlig til høyskolestyret om utviklingstrekk og forhold som påvirker studentenes studiehverdag.

Torill Varberg sluttet som Studentombud i medio september 2025 etter mange år som Studentombud ved Samisk høyskole og UiT. Fra 1. august 2025 har Erlend Berntsen og Ingvild Lorentzen overtatt ansvaret som Studentombud både for UiT og Samisk høyskole. UiT vedtok i 2025 å styrke ombudsordningen midlertidig med ett årsverk i en periode på to år.

I denne årsrapporten vil vi forsøke å gi et innblikk i ombudstjenesten det siste året. Rapporten løfter frem overordnede tendenser og erfaringer som har preget arbeidet og vil synliggjøre forhold som vi mener er viktige i den videre utviklinga av et trygt, inkluderende og forutsigbart læringsmiljø ved Samisk høyskole.

Tromsø, 26.februar 2026

Erlend Berntsen og Ingvild Lorentzen
Studentombud

2. OM STUDENTOMBUDET

Studentombudet er en uavhengig, nøytral og konfidensiell bistandsperson for studenter ved Samisk høyskole. Ombudet gir råd og veiledning i saker som omhandler studentenes studiesituasjon, og bidrar til at studentene kan ivareta sine rettigheter og plikter ovenfor Samisk høyskole. Studentombudet er en uavhengig instans jf. Lov om universiteter og høyskoler § 10-8 (3) og kan verken instruere eller instrueres av høyskolen eller av studenter. Ombudet har ikke myndighet til å fatte vedtak, men kan bistå med å løse saker på lavest mulig nivå. Med studentens samtykke kan Studentombudet også ta kontakt med ansatte ved høyskolen eller andre relevante instanser for å få informasjon eller avklaringer. Studentombudet kan på eget initiativ ta opp saker som gjelder feil eller kritikkverdige forhold.

Studentombudet har taushetsplikt i henhold til Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker §§ 13 til 13 e og 13 g.

Studentombudet legger stor vekt på å sikre et likeverdig og rettferdig tilbud til alle studenter ved Samisk høyskole, uavhengig av om studenten studerer ved et fulltidsstudium, samlingsbasert eller nettstudium og geografisk avstand. For å ivareta likebehandling har ombudet valgt å ikke praktisere en åpen dør politikk for noen studentgrupper. Dette inkluderer også studentene ved UiT som Studentombudet har ombudsansvaret for. Denne arbeidsformen, der kontakt skjer gjennom avtalte møter og forespørsler via epost eller telefon, bidrar til at alle studenter behandles likt og får like god tilgang til ombudstjenesten.

3. AKTIVITET I 2025

I studieåret 2025 har det vært svært få henvendelser fra studenter ved Samisk høyskole. Sakene som har kommet til inn, har blitt håndtert i tråd med Studentombudets mandat. Ombudet har gitt råd og veiledning til studentene og bistått i saker som omhandler deres rettigheter og plikter som student ved Samisk høyskole. På grunn av at antall saker er lavt og at høyskolen omtrent har 190 studenter, vil det være vanskelig å ivareta anonymiteten til studentene som har tatt kontakt dersom sakene blir omtalt direkte. For Studentombudet er det derfor utfordrende å gi konkrete tilbakemeldinger til styret om studentenes studiesituasjon eller høyskolens saksbehandling eller studentenes studiesituasjon.

Selv om antall saker har vært lavt, understrekes viktigheten av et tilgjengelig og uavhengig Studentombud. Ombudet er et lavterskeltilbud som gir studentene mulighet til å få hjelp og veiledning i utfordrende situasjoner. For å sikre at studentene med høyskolen er kjent med Studentombudet rolle og tilbud, anbefales det å fortsette arbeidet med informasjon og synliggjøring. Dette kan bidra til at flere studenter tar kontakt ved behov.

Dialog og samarbeid med ansatte på Samisk høyskole

Studentombudet opplever en god og konstruktiv dialog med administrativt ansatte ved Samisk høyskole. Studentombudet ønsker å være tilstede på campus minst en gang i løpet av hvert semester. Høsten 2025 var Studentombudet i Kautokeino og ble svært godt mottatt på høyskolen av både ansatte og ledelse. Under besøket ble det gjennomført diskusjoner og Studentombudet holdt foredrag om studenters rettigheter, som også var mulig å delta på digitalt. Studentombudet understreker at ansatte kan ta kontakt med Studentombudet, også konfidensielt, dersom de er bekymret for studenters rettigheter knyttet til studiesituasjonen eller dersom det er behov for veiledning knyttet til juridiske spørsmål eller saksbehandling. Studentombudet har gitt innspill til ny forskrift om studier og eksamen ved Samisk høyskole.

Generelle betraktninger og innspill fra Studentombudet

Studentombudet deltar i nasjonale- og skandinavisk nettverk som bidrar til økt kompetanse og erfaringsutveksling innen feltet. I det følgende vil vi dele noen av betraktningene vi har derfra, som vi antar også kan ha betydning for Samisk høyskole.

Studentombudenes erfaringer viser at når studenter er usikre på om deres rettigheter er ivaretatt, så skapes det en mistillit til institusjonen til tross for at vedtaket i seg selv er riktig. Dette handler ofte om at begrunnelsene for vedtakene er utydelig eller ikke viser hvordan forvaltningsskjønn er utøvd. Lov om behandlingsmåten i forvaltningsloven § 25 har tydelige krav om hva en begrunnelse skal inneholde av informasjon. Dårlige begrunnelser gjør at studentene kan ha problemer med å forstå hvorfor utfallet blir som det blir. Det er også en utfordring at vedtakene kommer sent, og at saksbehandlingstiden ofte er for

lang. Det vil derfor alltid være et behov for opplæring av ansatte og at gode saksbehandlingsrutiner i fokus.

Nasjonalt ser man en tydelig økning i antall studenter som rapporterer om funksjonsnedsettelse og tilretteleggingsbehov, samtidig som at mange opplever at støtten de får er utilstrekkelig.

Utdanningsinstitusjonene melder om økt saksmengde og større kompleksitet. Regelverket oppleves ofte som krevende å tolke, særlig når det gjelder faglige krav og hva som regnes for å være uforholdsmessig byrdefullt for institusjonen.

Likestillings- og diskrimineringsombudet ga høsten 2025 ut veilederen «Individuell tilrettelegging for studenter med funksjonsnedsettelse».¹ Veilederen gir en kortfattet oversikt over studenters rett til individuell tilrettelegging i høyere utdanning. Den forklarer hvilke krav lovverket stiller, hva som menes med «egnet» tilrettelegging, og hvilket ansvar både studenten og utdanningsinstitusjonen har for å sikre likeverdige utdanningsmuligheter uten å redusere faglige krav. Veilederen er ment å være en praktisk og konkret hjelp til studenter, og kan også være nyttig for dem som jobber med saker om individuell tilrettelegging ved alle universiteter og høyskoler.

Den sterke veksten i fleksible og nettbaserte studier kan gjøre det vanskeligere for studenter å orientere seg om egne rettigheter, ettersom undervisning og oppfølging organiseres mer variert enn tidligere. Tilstandsrapport for høyere utdanning 2025² viser at 28 prosent av studentene nå følger fleksible studieprogram, og at nettbasert undervisning alene har nær doblet seg siden 2019. Dette fordrer særlig oppmerksomhet på tydelig og tilgjengelig informasjon, slik at alle studenter – uavhengig av studieform – får forutsigbarhet i krav, vurderingsformer og støtteordninger.

En annen trend i sektoren er bruk av kunstig intelligens i høyere utdanning. Malthe-Sørensen-utvalget³ skal vurdere hvordan høyere utdanning påvirkes av utviklingen av kunstig intelligente teknologier, og skal gi råd om hvordan læringsaktiviteter, eksamen, vurdering og læringsmål bør tilpasses den nye teknologiske utviklingen. Studentombudet mener man bør være oppmerksom på dette nasjonale arbeidet og de problemstillingene som skal avklares.

¹ <https://ldo.no/blog/2025/12/12/ny-veileder-for-studenter-med-funksjonsnedsettelse-lansert/>

² <https://hkdir.no/rapporter-undersokelser-og-statistikk/tilstandsrapport-for-hoyere-utdanning-2025>

³ <https://malthesorensenutvalget.no/>

MANDAT FOR STUDENTOMBUDET VED SAMISK HØGSKOLE

Hjemmel

Studentombudets mandat er gitt i overenstemmelse med universitets- og høyskoleloven § 10-8. (§4-17 i årsrapport 2024)

Formål

Studentombudet skal bidra til å trygge rettssikkerheten til studentene ved institusjonen.

Ansvar og oppgaver

Studentombudet skal gi studenter råd og bistand i saker knyttet til deres studiesituasjon og bidra til at sakene får en forsvarlig og korrekt behandling av institusjonen.

For å ivareta studenters rettigheter kan Studentombudet håndtere saker etter henvendelse fra student, fra ansatt eller på eget initiativ.

Studentombudet kan møte i og legge frem saker til orientering for alle organ ved institusjonen.

Studentombudet bestemmer selv med endelig virkning om studentombudet skal bistå i en sak. Dersom en anmodning om bistand avslås uten henvisning til andre skal Studentombudet begrunne avslaget.

Rapportering

Studentombudet avlegger årlig rapport om sin virksomhet til institusjonens styre. Rektor bør fortløpende orienteres om spesielt alvorlige eller prinsipielle saker.

Taushetsplikt

Studentombudet har taushetsplikt i henhold til reglene i forvaltningsloven §§ 13 til 13e. Studentombudets taushetsplikt er knyttet til ombudsrollen og går foran en arbeidstakers medvirkningsplikt.

Uavhengighet

Studentombudet tilsettes i særlig uavhengig stilling og kan ikke instrueres i sitt virke. Studentombudet tilsettes av styret og ombudets mandat fastsettes av styret selv.

**Sámi
allaskuvla**

Sámi University of Applied Sciences

samas.no